

Skapande skola och museer

Skapande skola är ett bra sätt att tillgängliggöra kulturarv, få till samarbeten mellan kommuner, skolor, kulturutövare och kulturinstitutioner som till exempel museer. Dock är det så att stort antal av landets museer exkluderats.

När Skapande skola infördes bjöds museer in att delta i samarbete med skolor och kommuner. De första åren kunde museerna erbjuda pedagogiska program men för ca fem år sedan ändrades bidragets krav och museer kan i regel idag endast delta genom att utgöra en arena.

Museernas egna pedagogiska program godkänns inte i ett Skapande skola-projekt.

För att ingå behöver de engagera en professionell kulturaktör. Så här lyder informationen från Kulturrådet:

Kulturrådets definition för professionell kulturaktör utgår från Arbetsförmedlingen Kultur Medias kriterier. I korthet innebär det att kulturaktörerna antingen har en högre konstnärlig utbildning inom sitt konstområde, exempelvis från konst- och musikhögskolor, eller har huvudsakligen varit yrkesverksamma inom konstområdet.

Utöver detta krävs dessutom dokumenterad vana av arbete med barn och ungdomar. Fokus ska ligga på den kreativa processen samt kompetensen att överföra och kommunicera det konstnärliga uttryckssättet. Vi definierar även pedagoger inom konstområdena som kulturaktörer.

Förutom pedagogisk utbildning ska de ha en högre konstnärlig utbildning samt dokumenterad vana av att arbeta med barn och ungdomar.

Skapande skola är ett bra sätt att förena kultur och skolbarn men för att på ett långsiktigt och hållbart sätt tillgängliggöra kultur och kulturarv för skolbarn, behöver man lätta på reglerna för Skapande skola alternativt komplettera med ett annat stöd.

I Sverige finns det närmare 2 000 museer. Museer är förvaltare av vårt gemensamma kulturarv och i tider av alternativa fakta, och allmänt informationsöverflöd är museerna som en av samhällets trovärdiga kunskapskällor allt viktigare.

Museerna bjuder på en oerhört stor bredd på inriktningar och förvaltningar men gemensamt för dem alla är att de är platser för lärande. Kompetensen ute på museerna är stor. Museernas pedagogiska arbete med barn och skolelever präglas av delaktighet och medskapande. Museernas program riktade mot skolor innehåller ofta inslag av rollspel och iscensättande av historiska händelser.

Skolbarn behöver komma i kontakt med museer, i större utsträckning än de gjorde redan innan pandemin slog till. Museer är utmärkta som klassrum. Det pedagogiska arbete som bedrivs av museer och ideella föreningar är ett sätt att levandegöra kulturarvet. Museer kan komplettera den ordinarie skolundervisningen. Museernas främsta styrka är, enligt lärare att de aktiverar flera sinnen och att många museipedagoger har en djup erfarenhet av sina områden*.

Skapande skola (Kulturrådet)

Det här statsbidraget gör att konst och kultur integreras i grundskolan på lång sikt. Det bidrar till att elever får större möjligheter till eget skapande genom möten med professionella kulturaktörer och kulturverksamheter. Bidraget stärker elevernas tillgång till kulturens alla uttrycksformer. Det är skolans huvudmän som kan söka bidraget.

Kulturpoliska mål (Kulturdepartementet)

Målen för kulturpolitiken är att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.

För att uppnå de kulturpolitiska målen ska kulturpolitiken:

främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor, främja kvalitet och konstnärlig förnyelse,

främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas,

främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan,

särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur

** En fokusgruppsundersökning i tre svenska städer av Riksantikvarieämbetet*

Vad anser lärare från olika skolformer om museers program - verksamhet för skolan? April 2019

Mikael Parr, ordförande Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd (ArbetSam)

Jonas Hellberg, ordförande Läns museernas samarbetsråd

Niklas Cserhalmi, ordförande Sveriges museer

31 maj 2021